

SZABÓ HIRLAP

A BUDAPESTI FERFIRUHA-KÉSZITŐK IPARTESTÜLETE. A BUDAPESTI SZABÓIPAROSOK HITEL- ÉS TERMELŐ SZÖVETKEZETE, AZ EGYESÜLT SZABÓIPAROSOK KÖRE, A BUDAPESTI ÉGYENRUHA-KÉSZITŐK KÖRE ÉS A RAKTÁRI-SZÁLLITÁSI-GYERMEKRUHA-KÉSZITŐ SZABÓIPAROSOK SZAKCSOPORTJAINAK KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
ULLMANN JÁKÓ.

FŐMUNKATÁRSÁK
VIKÁR BÉLA □ MANGOLD BÉLA KOLOZS

! Szabóiparosok!

Faszzenet

Weisz és Vidor
cégnél rendeljétek!

TELEFON
53-49

NYOMTATVÁNY.

T.

Weisz és Vidor cégnek

BUDAPEST

TELEFON 53-49.

Józsefvárosi teherpályaudvar 9. kapu

A FASZÉN

akár levelezőla-
pon akár telefon
utján rendelhető

Szabó faszzenet K 7.50
Dara (spitz) faszzenet 5.50
100 kilogrammonként.

Azonnali kiszolgálás!

Raktári szabókellékek kiárusítása miatt 20 százalék engedmény.

KOVÁCS MÓR

URI- ÉS NŐI DIVATÁRUK ÁRUHÁZA

Budapest, VIII., Népszínház-utca 31.
(Nagyfuvaros-utca sarok.)

TELEFON 159-88.

ALAPÍTOTT 1896.

Az összes férfi-, női- és konfekció-szabók részére bélés és varró-kellékek nagy raktára
Vidéki megrendelések beküldött minta után azonnal ellátásznak.
ÁRJEGYZÉKET KIVÁNYATRA KÜLDÖK.

„Centrale“ posztóáruháza

Sürgöncim: TUCHHAUS „CENTRALE“
„Tuchcentrale“
= Wien = WIEN, I. ROTENTURMSTRASSE 14.

Sürgöncim: „Tuchcentrale“
= Wien =

Mintagyűjtemények csakis szabómester uraknak adatnak ki.

Belföldi és eredeti angolszövet és gyapjúárak gyári raktára

Az összes szabókellékek nagy raktára férfiszabók részére.

Bejegyzett védjegy.

Levágandó!

SZABÓ HIRLAP

Megrendelés.

Sziveskedjék szállítani részemre:

..... kg. szabó faszenet --- --- K 7.50

..... „ dara (spitz) faszenet --- „ 5.50

100 kilogrammonként.

Név:

Lakás:

Kérjük a címet pontosan kiírni.

Levágandó!

WEISZ GYULA

Kühmayer F. és Tsa r. t. POZSONY.

ALAPÍTÁSI ÉV 1889.

TELEFON 43-55.

BUDAPEST, V., BÉLA-UTCA 3. SZÁM

Katonai egyenruházati, valamint bel- és
külföldi szövetek gyári lerakata.

Egyenruha-szegély-
posztó és bársony-
különlegességek nagy-
ban és kicsinyben.

Sarkantyú, kard és
gombáruk kizárólag
viszonteladók részére

Bélésáru és szabócikkek
Pontos ki-
szolgálás! Kulans fel-
tételék!

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30-32.

Szalonvászon, cordinelli, béléskanavász, tűzoltógrádlí és zsávolnyok, valamint a lenárakból készült összes szabókellékek gyártása.
Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és közintézetek részére stb.

SZABÓ HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos

ULLMANN JÁKO

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Csengery-utca 1. szám

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

VIKÁR BÉLA MANGOLD BÉLA KOLOS

FŐMUNKATÁRSÁK

Megváltozott helyzetünk.

A Szabó Hirlap egy fenomenális megoldást hirdet, mely a kisipari szabóság kétségbeejtő helyzetét gyökeresen megjavítja. Fanatikusan leszögeztük a tényt. Termelő-szövetkezetünk országosítása, a munka-vállalás és munkaadás egységes országos szervezete az egyetlen kiút a bajból, a nyomoruság özönétől.

Ami erőnkől tellett megtettük. Nincs az országnak olyan zuga, ahol ennek a propagandának horderejét meg ne értették volna. A szövetkezeti termelés kevés számú hivei már tekintélyes táborra növekedtek és céltudatosan tömörültek.

S jött a csapás, ahonnan nem vártuk. Az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatója és vezetősége félreértette a mi tisztas intenciókat. Hatalmi kérdéssé avansálta ezer és ezer szegény reménykedő kenyérkérdését. S jött a még nagyobb veszedelem, a nemzetközi gazdasági életben beálló ipari és pénzügyi pangás Magyarországot végigsöpörte még a tatárjárásnál is vészesebben.

A szabókisiparosság — tönkre jutott. Tökéletesen leproletarizálódott. Ez a hatalmas sok ezer termelő erő, mely a polgári munkának legértékesebb magva volt. Már a vészkiáltás csak fásultakat éri. Nincs percnyi idő a várakozásra. Cselekedni kell.

A „Szabó Hirlapot“ az a látszólagos vád érte, hogy másfél évig hallgatott. Nem. Várt. Arra az alkalomra, mely igazolja politikáját az országosítás ügyében.

Az idő elkövetkezett. Az Országos Központi Hitelszövetkezet volt vezérigazgatója, Seidl Ambrus ur megvált attól a méltóságtól, ahonnan megakasztotta a szabókisiparosság előre törtető kocsijának tengelyét. S megvált az intézet elnöke is.

Uj erők, uj férfiak a kisemberek panaszát megértők, törekvéseinket méltányolók jöttek a régi helyébe. Tőlük várjuk, nem, elvárjuk, hogy az országosítandó szövetkezeti termeléshez szükséges anyagi erőt ideadják. Akkora erkölcsi tőke, mint a szabókisiparosság világszerte ismert tudása, összetartó szervezettsége garancia, hogy az anyagi hozzájárulás csudákat terem. Magyarországnak egy felujhódó, hatalmas konfekció ipara, mely évenként 20—25 milliónyi vérveszteségünktől óvja meg az országot, vár elódázhatlan megoldásra.

A mi szövetkezetünk munkateljesítő képessége fokozottak. Itt is uj erők álltak a munka élére, akik a régi erős elszántsággal dolgoznak a szabókisiparosság érdekében, kenyereért és családja boldogságáért.

Uj emberek, uj idők. A Szabó Hirlap ujult erővel fog az agitációba a szövetkezet országosításáért. A mögötte sorakozó sok ezernyi szabósághoz e sorokban szózatot intéz. Fel a munkára, a szervezkedésre. A mester-séges fondorlatokkal elaltatott szabókisiparosságot *ismét* fel kell ébreszteni. Ha e nemzeti missziót teljesítő munkában a szabókisiparosság segítségünkre lesz, akkor most csak győzünk lehet!

Fel szaktársak a munkára!

Kilenc évvel ezelőtt a szabókisiparosság nagy tömegét a lelkesedésnek izzó tüze járta át. Új életkedv szállta meg ezt az évtizedeken át — a végtelen szenvedésektől — elzsíbasztott tömeget és amikor az emberek füléhez egy-egy hívó szó jutott, az értekezletek helyiségei zsufolásig megteltek és az ottlévők mohó vágygyal szívták magukba az elhangzott szavakat.

Az akkori mozgalom vezetői örömmel szemlélték a lelkesedéstől áthatott készülődést és a biztos győzelem reményében erejükön felüli munkát végeztek, csak-hogy megszüntessék az évtizedes nyomort és szenvedést, amibe a fővárosi szabókisiparosság szenvedett.

Lezajlott a nagy harc. A tömeg-lelkesedésnek és egységes összetartásnak megvolt az eredménye. A vezetőség nyugodt lelkiismerettel állta a kritikát és nem csüggedve a rosszakaratu gáncsoskodáson, igyekezett a tömeget egybetartani, hogy a kivívott eredményt részére biztosíthassa.

Azóta három ízben volt árszabály-javítás. Nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy mindenkor csak a szervezett erő volt az a kényszer-eszköz, amelynek nyomása által a munkaadók a kért javítást megadták.

Hosszu időn át a két testvér-egyesület harca volt kibuvó, a szabókisiparosság nagy tömege előtt, amelylyel a szervezetbe való belépést megtagadta.

Egy év óta ez az ok megszűnt. A két tábor egyesült. Az új egyesület élére azok a megbízható férfiak kerültek, akiket az évtizedes harc, a szervezeti élet vezetése megedzett és akik elég garanciát nyújtanak, hogy tudásuk és munkakedvük által a szabókisiparosság sorsát becsülettel intézzék.

És ha figyelmesen körülnézünk, úgy azt látjuk, hogy a szervezetlen szabókisiparosok százai vannak a fővárosban, akik mintha nem is tudnának a szervezetről, vagy mintha a szervezet ellenségük volna — ami sorsukat rontja, úgy elkerülik, sőt legtöbben, ha a szervezetbe való belépésre felszólítják, gúnyos és vádaskodós szavakat használnak a szervezet és annak vezetői ellen. Pedig, ha ezek a kishitűek csak egyszer is végignéznék ennek a szervezetnek komoly és becsületes munkáját és csak egyszer is látnák a tagok egymás iránti szeretetét, úgy egész más véleményük volna az egyesületi életről és önmaguk is igyekeznének ebből mihamarabb kivenni a részüket.

Idény kezdetén vagyunk, kell, hogy ismét hozzá lássunk az agitációs munkához.

Vegyük elő újból azt a lelkes és fáradságot nem ismerő akarat-erőnköt, amelylyel kilenc évvel ezelőtt a szabókisiparosságot először keltettük életre.

Kezdjük ismét a szervezkedés nehéz munkáját abban a jó reményben, hogy a még kintlévők végre megfogják érteni a szervezkedés hasznát, talán mérlegelni fogják a szervezett erők hatalmát és látva azt a hangya szorgalmi munkát, amelyet az egyesület végez tagjai javára, talán előveszik jobbik lelkiismeretüket és úgy maguk, valamint családjuk érdekében tagjaivá válnak a szabókisiparosok szervezetének.

Menjünk ki a kerületekbe. Tartsunk minél több és több értekezletet, ezeken az értekezleteken igyekezzünk a még kintlévőket meggyőzni, hogy szervezetlenségükkel csak az önön sorsukat rontják, mert ha bármilyen baj éri őket, nincs akikre támaszkodjanak, nincs ahova védelemért és segítségért forduljanak, míg ha szervezkednek, úgy ott a szervezet, amely testvéri szeretettel

A nyakkendők hazájából.

(Folytatás.)

Különösen fontos körülmény a nyomtatott nyakkendő-szöveteknél olcsóságuk, mely lehetővé teszi a gyakori felújítást. Ilyen „imprime“-ken kívül néha himzett figurális diszeket monogramokat is viselnek.

Mint mondtuk azonban, minden piacnak megvannak a maga különleges mintái. Londonban például a csikos mustrák minden fajtája kedvező fogadtatásra indit. Ebben az alap és a csikok változatos elrendezése s különböző szövési módok által töméntelen összeállítást lehet kihozni s azért ezek az ügyes gyárosok hálás munkatért kínálnak. Magától értetődik, hogy az egyszerű cikkekben sokkal nehezebb valami újat elérni, mint a Jaquard-mintáknál, mert itt ép kicsinyben válik el, ki a mester? Hisz még a nagyobb kraváti-formáknál is a rajzolónak csak kis tere van művészete kifejezésére. Minden különböző formánál, mint a „diplomata“, „önkötő“, „regatta“ és „plasztron“ forma, megtalálni a helyes utat az egyes minták nagysága, helyzete elosztása tekintetében hosszú és gondos studiumot kíván

meg. Pettyek, háromszögek vagy kockák kis mértani csoportjai, melyek a „diplomata“-formához oly jól illenek. A nagyobb formáknál szegényesen vennék ki magukat, viszont gazdagon kibontakozó fantasztikus figurák a „diplomata“-formáknál képtelenségek volnának. A selyemgyártás egyetlen ágában sem kell évről-évre annyi új mintát kitalálni, mint a nyakkendőknél. Természetes, hogy ez csak nagy költségekkel érhető el. Még kisebb gyárak is évenként 18—24 ezer koronát fizetnek csupán mintaköltségekre. Minden gyáros üzleti helyiségeiben több minta-szék áll, amelyeken folyvást új ötleteket dolgoznak és próbálnak ki.

Ha nyakkendőkről beszélünk, nem szabad megfeledkeznünk Crefeldről, a világnak talán legnagyobb nyakkendő-kereskedelmi gócéjáról. Mint ahogy Páris a női divat, London a férfidivat központja, úgy Crefeld is vezető szerepet küzdött ki magának a nyakkendődivat terén. Az angol metropolis legelső divatáru-üzletének, a párisi legjobb cégek kirakatainak, New-York legfényesebb bazárainak csodált és irigyelt kravátliljai nagyobbrészt Crefeldet vallják hazájuknak. A rajna-melléki Lyon mindenüvé elküldi a maga termékeit,

SZEMLE.

siet megvédeni tagjait bármilyen bajok, vagy csapások esetén.

Igyekezzünk tanfolyamokat tartani, azokon a tagjainkat a szervezeti élet szükségességére nevelni és oltjuk beléjük a tudatot, hogy egyedül a szervezet ereje az, amely őket a boldogulás útján előbbre viszi.

Ki kell fejteni a takarékos társaság működésének eredményét. Ami annál is inkább sikerülhet, mert a takarékos-társaság három évi működése elég bizonyíték arra, hogy tagjainak anyagi érdekeit hűen szolgálja.

Végül itt van a legfontosabb, az alakítandó önszegélyező csoport, amelyik ha Schlesinger szaktárs, valamint az intéző bizottság az ajánlott módosításokat elfogadják és annak alapján lesz megalkotva leghatalmasabb védelmezője lesz a szabókisiparosságnak.

Mindezek a dolgok az agitációnak legjobb eszközei, hogy a szervezkedésre fogékony kisiparosokat az egyesület tagjaivá megnyerje és a szervezett szabókisiparosok táborát megerősítse és mindazokat a szociális eszméket, amelyekkel a létért való küzdelmünket megkönnyítjük, megalkothassuk.

Fogjunk tehát a munkához!

Ahány tagja van az egyesületnek, kell hogy annyi agitátora is legyen. Minden tag tartsa erkölcsi kötelességének, hogy az őszi idény alatt legalább is egy új tagot hoz az egyesületbe. És akik tagjaik lesznek, azok is hozzanak egy újabb tagot és ha úgy a szervezőbizottság, valamint a tagok megteszik kötelességüket, akkor meg lesz az eredmény is.

Kraft Károly.

megtaláljuk azokat Budapesten úgy, mint Bécsben, Milanóban, Zürichben, Madridban. A párisi újdonságoknak a világ minden részét bejáró minta-kollekciói nagyobb része Crefeldből származik.

Csodálatosnak tetszhetik tán, hogy Crefeld, dacára Lyonnak és a selyemgyártás más világhírű székhelyének, ily polcot tudott kiküzdeni magának a nyakkendőgyártás terén. Az ahhoz való szövetek előállítására alkalmas mechanikusok egész sorának közreműködése tette ezt csak lehetségessé, mert alig létezik bárhol még a textiliparban akkora munkamegosztás, oly végletekig menő specializálás. Itt a segéd iparok, a festés, kikészítés, a nyomtatás egyforma színvonalán áll a legmodernebb gépekkel felszerelt szövő-gyárral. S mind e gépeket maga Crefeld állítja elő. A legújabb rendszerek az összes speciális szakokban Crefeldből veszik kiindulási pontjukat s onnan teszik meg vándor utjokat más ipartelepekre. Crefeld minta-rajzolóiban egész művész-tábort egyesít magában, mely a hozzája fűzött legvérmesebb várakozásoknak is megfelel. A gyárosai pedig a színek összeállításában s a minták kiválasztásában tanusított kitűnő ízlésüknek köszönhetik nagy sikereiket.

Bizottsági ülés.

Ipartestületek Országos Szövetsége végrehajtó bizottsági ülést tartott, amelyen elsősorban a közgyűlésnek napját állapította meg a bizottság és úgy határozott az ülés, hogy a szövetség közgyűlését Szegeden, október hó 20 án tartja meg és az alapszabályszerű tárgyakon kívül napirendre tűzi a munkásbiztosítás reformja, az ipartörvény revíziója, az építőipari és vándoripari törvénytervezet dolgában való állásfoglalásnak kérdéseit is.

A kolozsvári ipartestület olyan értelmű indítványt adott be, hogy a közgyűlés foglalkozzék a képviselőházi pártok közötti harcnak bírálataival. Miután Hubay Károly, a kolozsvári ipartestület elnöke előterjesztette és megokolta az indítványt, az elnökség álláspontját, mely a Magyar Ipar ezidei 28. számában közölt válaszban tüzetesen ismertette volt az elnöklő Gelléri Mór szóval is megokolja és újból is óva inti a testületeket és a szövetséget a pártpolitikai túsákba való céltalan belekeverésétől élénk vita után, amelyben Kujniss Gyula (Losonc), André István (Szekszárd), id. Cserna Lajos, Melkó Bertalan, Gunszt József és Ullmann Jákó vettek részt, a bizottság valamennyi szavazattal a kolozsvári szavazat ellenében egyhangulag napirendre tért az indítvány felett, illetőleg jóváhagyta és magáévá tette az elnökség erre vonatkozó álláspontját és kimondotta, hogy a szövetség alapszabályai értelmében sem foglalkozhatik politikával, de az ipartestületi intézmény fejlődését sem kívánja veszélyeztetni azáltal, hogy a kisipar helyi tömörüléseibe behurcolják a békés együttműködést megakadályozó politikai szenvedelmet.

Azután a bizottság jóváhagyta a dr. Dóczy Sámuel titkár által előterjesztett évi jelentésnek tervezetét, tudomásul vette a szövetség irodájának mindig szélesebb körökre kiterjedő működéséről előterjesztett beszámolót.

Végül Melkó Bertalannak az ipartestületi számvitel és vagyonkezelés autonóm ellenőrzésének megszervezését sürgető indítványát kiadták az elnökségnek és kimondták, hogy az ipari élethivatások népszerűsítésének kérdését, amelynek tanulmányozására a titkár megbízást kapott, napirendre tűzik. Új tagokul felvették a rimaszombati, vágújhelyi, székelyhidi és balatonboglári ipartestületeket. A legutóbbi ülés óta a szövetség kezdése folytán új ipartestület alakult a következő helyeken: Pestszentlőrincz, Gyula, Jolsva, Felsőőr, Kossuthfalu, Nagydisznód, Vasvörösvár, Zsibó, Borossebes, Turja és Hosszúfalu.

A ruhakészítő iparigazolvány helyes kiállítása.

Budapesten is, vidéken is gyakran előfordul, hogy az első foku iparhatóság a ruhakészítő iparos számára az iparigazolványt egyszerűen szabóipar gyakorlására

adják ki, holott a fönnálló rendeletek szerint külön-külön képesítéshez kötött ipart alkot a férfiszabó- és női szabó-ipar. Az igazolványok a jelzett helytelen módon való kiállítása a gyakorlatban zavarra és visszaélésre adván alkalmat, a budapesti nőruhakészítő ipartestület fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez azért, hogy a miniszter utasítsa az iparhatóságokat az igazolvány kiállításánál a helyes ipari megjelölés használatára. Ugyanígyen értelmű előterjesztést tett az ipartestület a főváros tanácsánál is.

Müselyem-gyártás.

A müselyem-gyártás egészen új ipar; alig harminc éves. Feltalálója Chardonnet gróf, aki 1884-ben tett először kísérleteket müselyem gyártására. Az első müselyem-gyártmányok az 1889-iki párisi kiállításon voltak láthatók. Azóta ez az ipar erősen fejlődött és most három módszer szerint is gyártanak müselymet és pedig:

1. a Chardonnet-eljárás,
2. a rézzel való kezelés és
3. a Viscose-eljárás szerint.

Chardonnet az első gyárat Besanconban állította fel. Azóta a Société pour la fabrication de la soie de Chardonnet több gyárat állított fel és pedig a Majna melletti Frankfurtban, Oburgban (Poroszország), Sárvarott (ujabban a Société de Tubize vette át), Páviában, Páduában, Schwetzingenben, Mannheimban, azonkívül Oroszországban és Japánban. A rézzel való eljárás szerint müselymet állít elő a giveti és izieuxi gyárak Franciaországban, az elberfeldi Ausztriában, a flirthei Angliában és az oberbrücki Stettinben (Donnersmark gróf gyára), Alostban, Belgiumban (Société Belge de la Viscose), Arques-la-Batalileban (Franciaország) és Angliában (S. Courtauld & Co.) Mindezek a gyárak 1911-ben mintegy 5 millió kilogramm müselymet gyártottak; ebből a francia termelésre 1 millió kilogramm esik. Összehasonlításként megjegyezzük, hogy 1911-ben a természetes selyemtermelés 24 millió kilogrammra rugott. A müselyemfogyasztás évről-évre emelkedik. Eleinte egy kiló ára 60—80 frank volt, vagyis magasabb, mint a természetes selyemé. A müselyem jelenlegi átlagos ára 16—17 frank, míg a természetes selyemé 45—50 frank kilogrammonként.

Székesfővárosi tanító, ki a könyvelésben s a magyar és német levelezésben jártas, esti szabad óráit értékesíteni óhajtván, fenti munkák elvégzésére szabó vagy rokon céghez ajánlkozik. Címe a kiadóhivatalban.

Ipari pályamutató.

Sehol annyit nem beszélnek az iparfejlesztés fontosságáról, mint nálunk Magyarországon. Az állam rendkívül sokat áldoz gyárak alapítására, ingyen ad gépeket, pénzzel támogatja az ipari vállalatokat, de arról nem gondoskodik, hogy az ipari segédszemélyzet megfelelő mértékben szaporodjék és hogy a vezető állásokban levő munkások fölöslegessé váljanak. — A gyárosok és az iparosok panaszkodnak munkáshiányról, állandóan napirenden van a tanonchiány és az ujságok vezércikkei arról szólnak, hogy a gyakorlati pályákat elhanyagolják, senki sem adja fiát iparosnak. Még sem akadt eddig senki sem, aki az ipari pályaválasztás ezer meg ezer tudnivalóját megírta volna. Ezen a hiányon akart segíteni a Iparoskáté, az, mely most „Ipari Pályamutató” címmel egy népszerű kézikönyvet adott ki mindarról, amit tudni kell, ha valaki iparospályára szánja a fiát. A könyv az iparos-pályára készülő ifjuságnak igen értékes utmutatót ad a kezébe. Elsőben is azt a kérdést fejtegeti, hogy ki milyen iparágat válasszon, s ebben a kérdésben sok hasznos tanácsot ad, amelyek után az ipariskolákban szereshető kiképzésre tér át. Az ország összes ipari szakiskoláinak, a felvétel feltételeinek, a költségeknek felsorolása után fölveti és megvilágítja azt a kérdést, hogy hogyan lehet ipari tanulmányokhoz segítséget és ösztöndíjat kapni? Igen hasznos része ennek a fejezetnek a magyar ipari ösztöndíjak betürendes mutatója. Az önállósuló iparosok berendezkedéséről szóló fejezet részletesen elmondja, milyen berendezésre és micsoda szerszámokra van szükség bizonyos műhelyekben s mindez mibe kerül. A tanítómester megválasztásában is segít a könyv az inasnak készülő gyermeknek, majd felsorolja az összes iparágakat annak megemlékezésével, hogy az egyes iparágak mit követelnek attól, aki velük foglalkozik, egészség, erő, képzettség stb. dolgában? Mit adhatnak önállósulás esetén jövedelmi kilátás és boldogulás teki tétben. A könyv az ipari pályára lépő ifjuságnak kétségtelenül igen nagy szolgálatot fog tenni. Három koronáért küldi meg az Iparoskáté kiadó hivatala. (Budapest, VI., Hajós-utca 9. szám.)

Egy elsőrangú férfiszabó-üzlet, mely 51 év óta fennáll, kiterjedt és előkelő vevőkörrel bir, haláleset miatt **eladó**. A hozzátartozó lakás is azonnal átvehető. Bővebbet: Budapest, III. ker., (Ó-buda) Lajos-utca 176.

Csörgics Lajos

(volt Leheti)

■ vendéglője

Budapest, VII., Károly-körút és Wesselényi-utca sarok (Dréher-palota).

A férfi- és női szabómes-
terek találkozó helye!
Magyar konyha!
Valódi Dréher-féle sörök!
Pontos kiszolgálás!
Jutányos árak!

A divat statisztikája.

Érdekes statisztika jelent meg egy párisi lapban: a divat tündérvilágának meglepő és tanulságos statisztikája. A számadatokból kitűnik, hogy a gyengébb nem jóvoltából évente százötven millió frank özönlik a világ minden tájékáról Franciaországba. Páris kilenc világhírű divat-nagykereskedése egymagában 70 milliónyi forgalmat produkál, Kilométerekben számítva: a Paquin-cég 12 kilométer szövetet, 50 kilométernyi selymet, félselymet és bársonyt, 27 kilométernyi bélést, 43 kilométer selyemmuszlint, 6 kilométer kretont, 20 kilométer szalagot, 22.000 kilométer cernát, egytonnányi tüt, három métermázsányi kapcsot fogyaszt. A nagy divatcégeknek (Worthnak. Redfernnek. Drécollnak) ezer-másfélezer alkalmazottja van. A művezető szabóknak és szabónőknek olykor hatvanezer frank az évi jövedelme. Ezeknek a feladata, hogy a vevők egyéniségét a ruha készítésénél számba vegyék s a vásárló hölgyeket tanáccsal és izléssel támogassák.

Külsőkereskedelmünk.

A tatisztkai hivatal most teszi közzé adatait a magyar szent korona országainak külsőkereskedelméről július hónapban és egyuttal adatokat az év első hét hónapjában, szembeállítva a múlt év megfelelő adataival. E szerint árumérlegünk ez évi január—július hónapokban 203.1 millió koronával, Ausztriával szemben pedig 135 millió koronával passzív. Ez a szomorú eredmény onnan van, hogy behozatalunk értéke az előző évi 1068.8 millió koronával szemben ez évi január—július hónapokban 1196.9 millió koronát ért el és ebből 863.8 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. — Kivitelünk értéke a tavalyi 858.7 millió koronával szemben az idén január—július hónapokban 993.8 millió koronát tett, mely összegből Ausztriába való kivitelünkre 728.8 millió korona esik. Behozatalunkban legnagyobb értékjeggyel a textilipar szerepel, amelynek behozatali értéke az év első hét hónapjában 290.8 millió koronát tett, s ez összegben Ausztria 276.7 koronával részesedik. Behozatalunk bőr- és bőráruból 65.8 millió K., vas- és vasáruból 75.2 millió K., gépből és készülékből 54.8 millió korona; kőszén behozatalunk 33.4 millió korona. Legfontosabb kiviteli cikkeink ezuttal is a gabonaneműek és a liszt. Az utóbbiból a január—júliusi kivitel 144.1 millió koronát tett, amiből 136.8 millió korona értékű Ausztriába szállított. Ez árunál az előző év január—júliusához képest 29.4 millió korona emelkedés mutatkozik.

A modern ifju toilette-budgetje.

A szép nem egyik lovagja védelmébe fogadja a nőket, amennyiben egy német lap hasábjain a következő módon emel szót a pazarlás és fényüzés vádjával illetett huszadik századbeli asszony érdekében: Állandó a panasz a hölgyek toilette luxusa miatt, amelyet rendszeren nyomon követ az általános drágaságon való kesergés és e két, állítólagos csapást olyan módon szeretik összebogozni, mintha a drágaság egyenes következménye volna a nőinknek a kócsagok, prémek és csipkék iránt való előszeretetének. Ez tévedés, de ha mindjárt úgy volna is, számukra nem maradna egyéb vigasz, mint az „ugy kell nekünk“-kiáltással való bölcs megnyugvás a dolgoknak illetén fordulatan. Mert elvégre miattunk viselik mind e szép és drága dolgokat és mi voltunk a rossz-szellemek, kik asszonyainkat a toilette-raffinement elemeibe sikerrel bevezettük. Mi gunyoltuk örökké a derék házias nőket, akik harisnyájukat maguk kötötték, mi undorodtunk a pongyoláktól, mi gyűlöltük a pamutból való fehérneműt; amíg végre nőink és leányaink belátták, hogy ily módon nem képesek a konkurrenciára azokkal szemben, akik barket helyett selyemben, gyapju helyett csipkében járnak. Tehát most már „ugy kell nekünk!“ Eltekintve azonban ezen, kissé léha felfogástól, be kell ismernünk, hogy a toilette terén való fényüzés éppenséggel nem a nők privilégiuma. Mostanában volt alkalmam, némi kis indiszkréción révén, egy modern gentleman toilette budgetjébe bepillantást nyernem és mondhatom elképedtem! Annál is iukább érintett mélyen az ügy, mert a gentleman, a fiam, 1811-ben 300 koronát költött cipőre, ugyanannyit kalapra. A szabója elképzeltetlen összeget inkkaszált és nyakkendőjének árából egy kis család megélhetett volna. Egy, kissé izgatott hangon folytatott, eszmecsere meggyőzött arról, hogy ennek így kell lennie.

Ma már nem elég, ha az ember egy cilindert, egy kemény, egy puha és egy szalmakalapot vásárol évenként, most már remek hosszú szőrű selyem filc kalapok készülnek, amelyekből mindig a ruha színéhez illőt kell viselni, kell tehát egy zöld, egy barna, egy szürke, egy bizonytalan színű, egy ibolya színű és egy hófehér, amely a Rivireán viselendő. A régenre elég négy pár cipő is kevés most már, mert feltétlenül szükség van a vadbőrből készültre, a lakkcipőre, a fehér, a szürke, a sárga kesztyűbőrből szabottra, amelyeket azután csak bizonyos öltönyökhöz lehet felvenni, de kizárólag csak addig, amíg ujak, mert csak

Szabados Vilmos

Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 21. sz.

(AZ UDVARBAN)

TELEFON 145—04.

Bel- és külföldi bélésáruk,
férfi- és női selyembélés-
különlegességek és min-
dennemű varrókellékek
*** gyári raktára. ***

Eladás nagyban és kicsinyben.

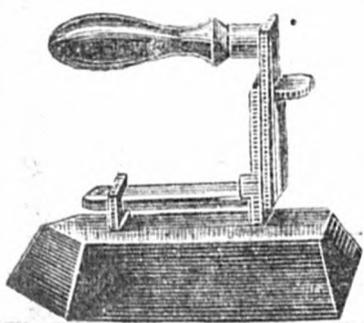
addig sikkesek. Fiam, aki igazán nem kimélt időt fáradságot, hogy engem felvilágosítson, fehérnemű számláját is bemutatta, amelyben az a tétel kapott meg, amely szerint 3 darab ing 99 korona. Nem tudtam min csodálkozom inkább, az áron-e vagy a kis mennyiségen, mert eddig úgy tudtam, hogy ingből legalább egy tucatot rendel az ember egyszerre. De fiam és mesterem megmagyarázta, hogy csakis olyan ing használható, amely 33 koronába kerül és miután ez a cikk annyira alá van vetve a divat változásainak, pazarlás volna többet rendelni három darabnál egyszerre, — évenként hatszor. A nyakkendők terén kifejtett luxust maga a fiam is elítélte. Nemcsak azért, mert darabjéért annyit fizet, mint az én időmben egy pár cipőért fizettek, de kell, hogy legalább 100 darabból álljon a készlet. Ezt a fiu minden kétséget kizáróan bebizonyította előttem, mert, — ugymond — a nyakkendőnek nem csak az öltözet-hez, de a hangulathoz, az időhöz, az évszakhoz és a helyhez is illeni kell. Amikor szépasszonynak nyáron vallunk szerelmet, több a chanceunk, ha sűrke ruhánkhoz sötétpiros nyakkendőt kötöttünk, mintha egy közömbös színű kravátlit rontaná a harmóniát! Láthatjuk mindebből, hogy jó lesz nem hánytorgatni fel az asszonyok előszeretetét a szép holmik iránt, amelyeket oly szívesen viselnek a mi kedvünkért, de tekintsünk kissé közelebbről salát toiletté-budgetinkbe és seperjünk a magunk háza előtt!

Akinek szabászra, akinek munkásra van szüksége, aki egy jól szerkesztett szaklapot akar olvasni, az fizessen elő a „SZABÓ HIRLAP“-ra.

ZEISLER MIKSA

VASÁRU, SZERSZÁM, KONYHA ÉS HÁZ-
TARTÁS BERENDEZÉSI ÜZLETE
BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 33. SZÁM

TELEFON: 70—56 SZÁM.

Szabó-vasalók igen erős
kovácsolt fogantyúval

10	11	12	13	14	15	16	17	18
2.30	2.40	2.70	3.—	3.20	3.50	3.80	4.—	4.50

IPARTESTÜLETI ÉS EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az ipartestület elnöksége értesíti tagjait, hogy a munkaközvetítő Reáltanoda-utca 16. szám alatt van.

A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete elnökségétől.

Tisztelt Kartárs!

A kereskedelemügyi kormány rendeletéből a m. kir. központi statisztikai hivatal pótkérdőlapokat bocsátott az ipartestülethez, hogy azokból minden egyes testületi tagnak egy-egy példányt küldjön ki és kérjük annak pontos kitöltését.

Ezen „Pótkérdőlapokat“ az ipartestület a legközelebbi napokban fogja szétküldeni.

Hogy az ipartestület tagjait megnyugtassuk a következő körülményekről értesítjük:

Ezen intézkedéssel a kormány az ipartestületek tagjainak — különösen a kisiparosok — érdekeit akarja előmozdítani, ennél fogva kérjük a testület tagjait, hogy a kérdőlapokat minden tartózkodás nélkül, egész pontosan töltsék ki.

A begyűlt adatok, másra, mint az iparosok érdekeinek előmozdítására fel nem használhatók és a statisztikai hivatal a legnagyobb szigorúsággal őrködik a felett, hogy ezen adatokba senki betekintést ne nyerhessen. Az adatoknak közrebocsátása is oly alakban lesz csoportosítva, hogy azokból egyes üzemek adózóképességére semmi körülmények közt sem lehet következtetni.

Végül figyelmébe ajánljuk tagjainknak, hogy a statisztikai adatok körül a bevallásnak hamis adatszolgáltatással vagy az adatok megtagadásával ez esetben az 1897 évi XXXV. törvénycikk szigorú megtorlásról intézkedik.

Az ipartestület kéri a pótkérdő lapokat kitöltve legkésőbb 8 nap alatt az ipartestület irodájába beküldeni.

Tisztelettel

Farkass Iván
jegyző.

idősb Cserna Lajos
elnök.

Szaktanfolyam.

A Budapesti szék- és fővárosi iparrajziskola (Oroszlán-utca) szabóipari szakosztályában a tanfolyam szeptember 15-én kezdődik. Azon mesterek és segédek, kik akár a mester-, akár a segéd-tanfolyamon kívánnak részt venni, beiratkozhatnak szeptember 8-tól szeptember 15-ig.

A tanfolyam díjtalan. Beiratás 2 korona.

Ezen tíz hónapig tartó tanfolyamra felhívjuk a tanulni vágyók figyelmét.

Szabóiparosok figyelmébe.

Az *Egyesült Szabóiparosok Köre* kiváló szaktudással rendelkező *első, második és harmadik* osztályu szabókisiparosokat közvetít. Felhívjuk azon munkaadókat, kiknek munkásra van szükségük, forduljanak a Kör titkári hivatalához. *Titkárral beszélni telefon útján is lehet 90—27.* A Kör azon tagjai, kiknek munkára van szükségük, jelentkezzenek a titkárnál vasárnap d. e. 10 órától 12-ig, hétfőn este 7 órától 1/210-ig.

Meghívók.

Az *Egyesült Szabóiparosok Köre* intéző-bizottsága f. h. 8-án d. e. 10 órakor intéző-bizottsági ülést tart, melyre az intéző-bizottság tagjai ezuton meghivatnak és pontos megjelenésre felkéretnek.

A *takarék-társaság* szeptember 9-én pont 1/29 órakor havi ülést tart. A tagok pontos megjelenésre kéretnek.

Nyilvános ülés Szegeden.

A szegedi üzleteknek dolgozó szabókisiparosok szeptember 2-án nyilvános ülést tartottak, melyen nagyszámu kisiparos vett részt, valamint megjelent Pocza Péter szabókisiparos, a budapesti „Egyesült szabókisiparosok szervező-bizottságának“ elnöke, kit a szegedi szabók meghívtak, hogy a napirendet adja elő.

Az ülés célja volt, az új alapszabályoknak — valamint a kisiparosság szervezkedése szükségességének — ismertetése.

Az ülésen megjelent szaktársakat Takáts Béla szabókisiparos üdvözölte és amennyiben a szabómunkásság is részt vett az ülésen — természetesen azzal a célzattal, hogy a tanácskozást zavarják és lehetetlenné tegyék a kisiparosok külön szervezkedését — a megjelenteket nyugodtságra és higgadtságra kérte, egyben elnökké Merli Pált, jegyzővé Tóth Gyulát ajánlotta, kiket az ülés egyhangulag megválasztott.

Merli elnöklő szaktárs üdvözli a Bpestről megjelent Pocza Péter szaktársat és kéri, hogy a napirendet adja elő.

Pocza Péter első sorban is a budapesti szabók üdvözletét tolmácsolja ama örvendetes esemény felett, hogy a szegedi szabókisiparosság is megkezdte a szervezkedést. Több mint egy órás beszédben fejtegette a szervezkedés szükségét és megdönthetlen érvekkel indokolta a *külön* szervezkedés nélkülözhetlenségét, amit egyetlen tény is fényesen igazol és ez az, hogy a szakegylet, 20 év óta áll fenn és ezalatt az idő alatt sem bírta szervezni a szabókisiparosságot, de fényes bizonyíték az is, hogy a 14 év óta fennálló szegedi csoport sem bírta a munkások és kisiparosok együttes szervezkedését létre hozni. Ismerteti azt a specialis viszonyt, amelynél fogva a munkásság és kisiparosság együttes szervezkedése lehetetlen, reámutatott ama okokra, amelynél fogva a kisiparos, — ha volt is tagja a szakegyletnek, onnét kilép, mert hiszen, ha önként nem lép ki, ugy onnét kiszorítják — és arra a következtetésre jut, hogy az együttes szervezkedés helyett a párhuzamos szervezkedés az, amelynél fogva ugy a munkás, mint a kisiparos eredményt érhet el, amint azt a fővárosi árszabályok eléggé fényesen dokumentálják. Statisztikai adatokkal bizonyította a szabókisiparosság tarthatatlan helyzetét és szervezkedésre buzdította a jelenvoltakat, figyelmükbe ajánlotta a budapesti szervezkedést, hol 1904. év óta a munkabérek 40—50 százalékkal emelkedtek, azonkívül a munkások 2 óra munkaidő-rövidítést értek el.

Takáts Béla, mindenben osztja Pocza előadását, mert ő, aki évekig volt tagja a munkásszervezetnek, meggyőződött az együttes szervezkedés lehetetlenségéről. Most, hogy a kisiparosság külön kíván szervezkedni, örökösen dul a harc, lehetetlené válik a sikeres működés. Ajánlja, hogy meddő munka helyet folytasson a szervezet eredményes munkát.

Trinkula József a szakegyletbe való tömörülést javasolja a külön szervezkedés helyet.

Ábrahám Mátyás inkább nagy hanggal, mint érvel veszi tagadásba a külön-külön szervezkedés célszerűségét és állítja, hogy külön szervezkedésre nincs szükség. Egyedüli érvvül azt hozza fel, hogy amely szervezet nem tartozik a szaktanácsba, az nem ál

KOVALD FEST, TISZTIT
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 35—37.

Telefon: Gyűjtőtelepek a székesfőváros minden részében.
58-45 Képviselet az ország legtöbb városában.
128-13 Szabóknak rendes árainkból 10% engedmény.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

osztályharc alapján, anélkül pedig eredményt elérni nem lehet. Elismeri, hogy Szegeden sem a munkásokat, sem a kisiparosságot nem bírták szervezni, de állítja, hogy szervezkedni csak orthodox módon, az osztályharc bélyeg reásütésével tartja lehetőknek.

Varosdin. Hosszasan foglalkozik az ügygyel. Orvosságot nem tud mondani a beteg állapotra, de a külön szervezkedést mindenáron meg kell akadályozni.

Pocza Péter nevetséges frázisnak tartja Abrahám összes felhozott érveit. Jelzi, hogy a budapesti szak- és kisiparosok tagjai voltak a szaktanácsnak és épen a szaktanács titkárának javaslatára maradtak ki. Nevetséges állítás az is, hogy csak az szocialdemokrata és csak az áll az osztályharc alapján, aki a szaktanácsnak tagja. Állítja, hogy sok szervezet osztályharc alapján áll és nem tagja a szaktanácsnak. Bizonyítja tényekkel a párhuzamos szervezkedés előnyeit, ami, mint előbb is állította, a fővárosban, hol az ö. tudatos munkások száma nagyobb, már jelentős eredményeket produkált. Abszurdumnak tartja, hogy ahelyett, hogy mindkét szervezet a maga osztálytársait szervezné, inkább azt a munkások szervezete akadályozza, miáltal, mint a létező helyzet igazolja, Szegeden a legrosszabb viszonyok közt szinylődnek. Ábrahám szaktárs is ugy tesz, mint az egyszeri zsidó-család. Amidőn az öreg beteg volt, orvosságot akartak néki beadni, de véletlenül a zsiros kanalak a tejes fazékba estek és szerintük tréfli lett a kanál, Tréfli kanállal pedig nem akarták az orvosságot beadni, inkább szinylődni hagyták az öreget. Szegeden is ahelyett, hogy a munkásság a munkásságot szervezné, inkább a kisiparosok szervezkedését akadályozzák, holott bebizonyosodott, hogy őket szervezni képtelenek. Bebizonyosodott, hogy Magyarország 3-ik nagy városába komisz helyzet áll fenn, egy lépést sem haladnak előre. Fanatikusan orthodoxszián rágódnak, ahelyett, hogy a modern kor szellemében haladnának. A külföldön erősebb, öntudatosabbak a munkásszervezetek mégis el van terjedve a sterer rendszer, ők azonban nem a sterert, hanem csak a rendszert akarják elpusztítani. Ajánla a békés párhuzamos szervezkedést.

T. Gy.
jegyző.

Amely munkaadónak kisiparos munkásra, amely kisiparosnak munkára szüksége van, az akár személyesen, akár levelező lapon jelentse be a Kör titkári hivatalában: Csengeri-utca 1. I. emelet.

**Hirdetéseket felvesz a
kiadóhivatal Csengeri-utca 1.**

G. D. Makó. A Szabó Hirlap minden hó 15-ki számában van szakrajz. Többnyire a technológián tanított módszer szerinti beosztással. Magyarországon azonban csak mint szaklap nem állhatna fennt, mert a szabóiparosoknak támogatása ehez nem elegendő, másrészt pedig a szabók helyzete nem oly fényes, hogy közgazdasági ügyekkel ne foglalkozzunk. Szerkesztőségünk most folytat tárgyalásokat, hogy divatlap mellékleteket adhassunk, ezért már most felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy támogatásukkal azt lehetővé tegyék.

Cs. P. Szolnok. Szökevénytanonc felfogadása az 1884. évi XVII. t.-c. alapján nem bűn ethető, hanem a tanoncok tanviszonyból való jogtalan kilépésének a törvény 76. §-a értelmében csak a visszahozatás, valamint a 74. és 75. §-ok szerint a kártérítési kötelezettség a következménye. (18.402 912.)

D. S. Sátoraljauhely. A munkaadó, ha tőle segédje megszökvén, annak visszavezetését szabályszerű idő alatt kérte, a munkakönyv visszatartása miatt nem büntethető (Keresk. min. 30.254 10. sz. hat.)

S. Z. Pancsova. A tanonciskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett tanoncok a rajzon kívül a többi tanulnivalók alól felmentendők. A kereskedőtanoncok a rajztanítás alól is mentesek, mihez képest nem büntethető az a kereskedő, aki a harmadik osztályt már sikerrel végzett tanoncát tanonciskolába egyáltalában nem járattja. (Keresk. min. 44.114/910. sz. hat.)

Vágó Dezső, Berlin. Leveledet köszönjük. Jövő számban foglalkozunk vele. Lapot és levelet elküldtem Sebastian-strasse 76. sz. alá. Reméljük megkaptad, a viszontlátásra.

Férfiszabó mesterek kiknek nagy szükségük van posztó árukban legolcsóbban vásárolhatnak **M. Somec, Kannipolci**
Mintakártyák kívánságra küldetnek.

Megjelent

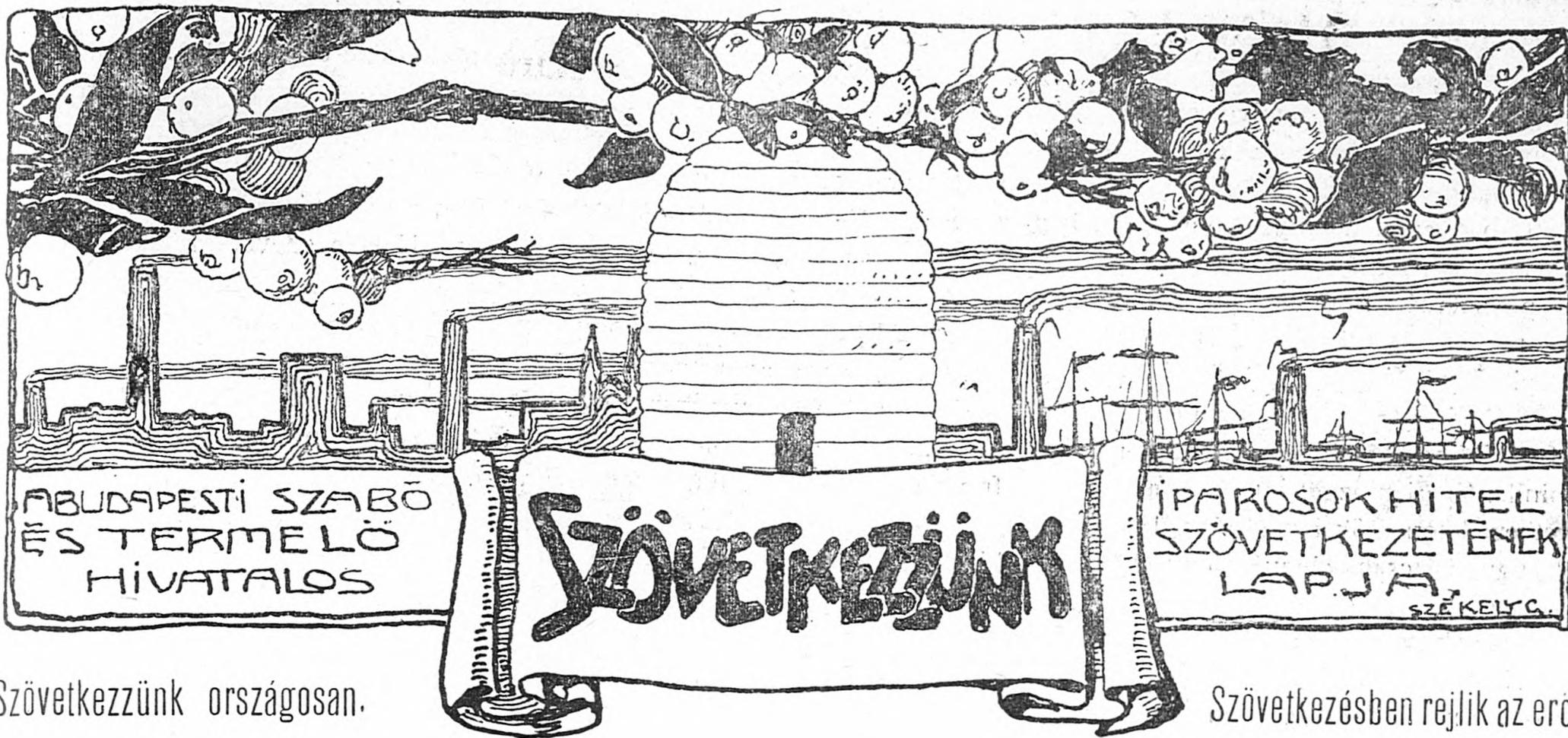
**A modern szabászat
tankönyve**

Magyarország hét legelőbbrendű szabásza által szerkesztett

Ára kötve 5 korona.
füzvé 2 korona.

Nélkülözhetetlen tanácsadója a szabóipari szakmával foglalkozóknak

Lapunk kiadóhivatalában kapható

Ipari termelő szövetkezetek Franciaországban és Belgiumban.

Jóllehet a szövetkezeti eszme eredeti hazája Anglia s a rochdale-i takácsszövetkezet világhire szolgált utánzandó például mindenütt, a termelő munka oly irányu szervezésére, mely a szövetkezésben rejlő együttes erőt juttatta diadalra, mégis a francia szövetkezetek sokban eltérnek az angol tyustól s bizonyos önállósággal fejlődtek ki, melyben az önsegély gondolatát, az angol szövetkezetek ezen elvi kiinduló pontját az állami és hatósági támogatás messzemenő igénybevétele egészíti ki. Érdekes lesz tehát ezen összehasonlítás világánál vizsgálni a francia szövetkezeti mozgalmak első keletkezését és fejlődését, ez összehasonlításból kivonni azokat a tanulságokat, amelyeket gyakorlati szempontból mindkét rendszer mutat. Megjegyezzük, hogy a francia szövetkezeti intézmény alábbi vázlatos ismertetésénél a legújabb hivatalos adatok szolgáltak irányadóul, amennyiben azok egyáltalában hozzáférhetők voltak.

Franciaországban már az 1848. év az ipart termelő szövetkezetek (Associations ouvrières de production) nagy számát hívta életbe. De III. Napoleon trónra lépte ezek nagy részét elfojtotta az egyesületi szabadsággal együtt. Mindazáltal a szabadabb idők elkövetkezéssel újra feléledtek s azóta egyre jobban fejlődnek. Szervezetük egyben-másban különbözik, de lényegökben mindmegannyi munkások szövetkezete oly célból,

hogy saját tőkéjükkel, vagy a szakegyesületek tőkéjével folytassák mesterségüket.

Ezek az intézmények a hasonló angol szövetkezetektől főleg abban különböznek, hogy csak ritkán és kivételesen fogadnak be oly tagokat, kik nem tartoznak a mesterséghez. Sok iparágban vannak érdekelve s aránylag keveset adnak el eladási szövetkezetek részére, mint ahogy az angol szövetkezetek tesznek, hanem a kormányhatóságokkal és törvényhatóságokkal szerződnek s a nagyközönséget szolgálják ki.

Pontos statisztikai adatok üzleti forgalmukról nem állnak rendelkezésre, de mindenesetre meghaladja az a negyvennyolc millió koronát s az egyes szövetkezetek évi forgalma 200.000 koronától lefelé ingadozik, mert csak néhány van köztük nagyobb, a tulnyomó része kisebb. 1896 óta száznegyvenről körülbelül kétszer-háromszor annyira növekedett számuk s még folytonosan szaporodnak. Több mint kétszáz közülök egyesült a „Chambre consultative des associations ouvrières de production“ című egyesületben, amely védi az egyes szövetkezetek üzleti érdekeit s propagandával és tanácsal segíti elő új szövetkezetek alakulását. Magában Párisban körülbelül egy harmada székel a szövetkezeteknek.

A fő ellenvetés a francia termelő szövetkezetekkel szemben az, hogy fejlesztésük mesterségesen történik, amennyiben a kormány bizonyos előnyöket biztosít számukra mint p. u. hogy egyenlő árak mellett magányos vállalkozók fölött előnyben részesíti őket,

KLEIN MIKSA

BUDAPEST, VI., KIRALY-UTCZA 40. sz.

Mindennemű szabókellékek dus raktára.

Olcsó szabott árak!

Olcsó szabott árak!

WATTA GYÁRI RAKTÁR.

fölmenti őket óvadék letétel kötelezettsége alól s részletfizetési kedvezményben részesíti. 170.000 korona szubvenciót is ad nekik, amelyet eddig mint közvetlen segílyt nyújtott a szövetkezeteknek, jelenleg azonban saját bankjuk által mint kölcsönt folyosítja 2 % kamatra. Ez a bank 1893-ban azért alakult, hogy a szövetkezeteket kölcsönrel és leszámítolással segítse és nemsokára meg alapítása után Fourier egy követője 480.000 koronát adományozott e banknak. De már magánadományok és alapítványok is támogatják a szövetkezeteket.

Ami a kormánysegélyt illeti, nem szabad felednünk hogy Franciaországban az állam megszokta azt, hogy minden ipari mozgalmat támogasson s a francia szövetkezeti termelők azt állítják, hogy amit értük tesznek az ugy is csak elenyésző csekélység ahhoz képest amit a gyárosok érdekében tesznek. Azonkívül a szövetkezetek sok nagyszállítást nyílt versenyben nyernek el. Nagy számmal vannak e szövetkezetben ugynevezett „auxiliaire”-ek is, azok oly munkások, kik nem tagok. De a központi szövetségbe oly szövetkezetet nem vesznek fel, mely hasznát nem osztja meg a kisegítőikkel is és meg nem könnyebbiti számukra a taggá való belépést.

A szövetkezeti forma legujabb fejlődését példáját mindazáltal a belga szociálista szövetkezetek, az amerikai építő szövetkezetek, az olasz és orosz munka egyesületek s a német kisiparosok anyagbeszerző szövetkezetei nyitják. Ezekhez sorozandó még új Zeelandban a vasutépítés átengedése ideiglenesen szervezett munkások részére.

Belgiumban a szövetkezeti mozgalom jellege tulajdonképpen a szociálista a városokban és katolikus a vidéken. Minden nagyobb ipari központban vannak sütő-szövetkezetek és ezrekre menő szövetkezeti csoportok által vezetett eladási szövetkezetek. Általánosan el van ismerve, hogy az ugynevezett „népházak” (maisons du peuple) kitünően vezetett üzletek, bármi legyen is máskülönben politikájuk felől a vélemény, a szociálista párt ugy tekinti azokat, mint kitünő eszközöket a munkásosztály politikai és gazdasági emancipációra való szervezése és nevelése érdekében s a politikai harchoz való anyagi források előteremtésére, mint az angol szövetkezeti raktárak, ezek is a fogyasztóra vannak alapítva, csak hogy nem fizetnek kamatot a részvénytőke után, mint ezek. Továbbá a belga szö-

vetkezetek a haszon sokkal nagyobb részét fordítják a propaganda céljára és más közérdekű célokra, habár egy részét az egyes fogyasztóknak térítik vissza kenyér vagy más cikkekre szóló utalványok alakjában. A munkások szintén haszonrészesedést élveznek béreik után fizetendő osztalék formájában s képviselőket küldhetnek az igazgató választmányba. Hála e szövetkezeteknek, a pártnak van sajtója, vannak ingatlanai és anyagi eszközei arra, hogy a választási harcokat megvívja s bizonyos parlamenti tagokat támogasson. Belgium példáját ujabban Franciaország szociálistái is utánozzák, ahol eddig a szövetkezeti boltok mozgalma inkább a középosztálynak váltott javára.

Eszak-Amerika eddig inkább a mezőgazdasági szövetkezetekre fektette a súlyt. — Sok kísérlet történt a Rochdale mintájú szövetkezetek meghonosítására is, de a dolog annyi balsikerrel és visszaéléssel járt, hogy utoljára rossz hirbe keveredett az egész mozgalom. Az a szövetkezeti forma, mely Amerikában legtöbb eredményt mutathat fel házépítő szövetkezetek formája, amelyet viszont Angliában nem tekintenek szövetkezeti feladatnak.

Erősen ki van fejlődve a szövetkezeti forma Olaszországban és pedig főleg speciális típusában. Az az ugynevezett „Pocieta di Caroro” (munkaszövetkezet) nagyfontosságú szervezet. Százankint találhatók ezek a szövetkezetek legkülönbözőbb foglalkozási ágak: hajósok, kőművesek, küldöncök és más foglalkozások közt s igen fontos feladatokat teljesítenek ugy Olaszországban, mint a külföldön. Campegneben földeket alácsöveztek. Görögországban vasutat építettek. Jórészt ebben különböznek ezek más termelő szövetkezetektől, hogy kevés dolguk van tőkével és anyaggal, inkább munkaszerződéseket kötnek.

Különös hajlama van a szövetkezeti egyesülésre a szláv fajnak. Uton való megismerkedés közben is, mint sokan állítják, formyszerű szövetségbe lépnek az együtt töltendő időre. Szerbiában a régi módi szövetkezésnek ez a hagyományos, e fesztelen rendszere párhuzamosan található fel a legmodernebb hitel-szövetkezeti étellel. Oroszországban is nagy szerepet játszik az „Artel”-nek nevezett nemzeti jellegű szervezet, mely nem egyéb, mint a munkásoknak átmeneti szövetkezése egyes munkák végrehajtására, mint p. o. egy ház építésére stb.

ENGEL TESTVÉREK

SZÁRAZ, VEGYTISZTÍTÓ ÉS MŰFESTŐ TELEPÜNK
FŐÜZLET: VII., SIP-UTCA 11. SZ.
TELEFON: 160-76.

Felhívjuk a férfiszabó iparos urak szives figyelmét fenti telepünkre, hol férfi ruhák száraz és vegytisztítását — szükség esetén 24 óra alatt — jutányosan és pontosan eszközöljük. Specialisták női ruhák, csipkék, selymek, függönyök, zsinórok stb. mintaszerinti megrestésében és azok száraz és vegytisztításában. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.

Fióküzletek: VII., Dob-utca 59. — VI., Nagymező-utca 52.

Sas Károly

Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 40. sz.

Bevásárlási forrás varrókellékek és bélésarukban!

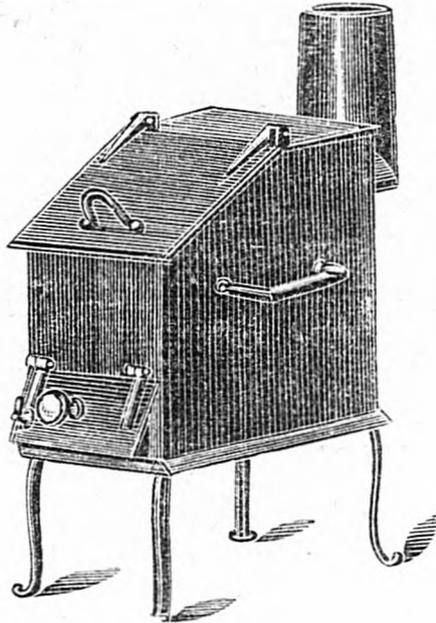
Hogy t. vevőimnek időt megtakarítsak és őket a fáradságtól megkíméljem, üzletemet olyképpen rendeztem be, hogy minden legcsekélyebb rendelést is házhoz szállítok. Levelezőlap útján tett rendelések legrovidebb időn belül pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

IMREY MIHÁLY

VASÁRU-, SZERSZÁM-, KONYHA- ÉS HÁZTARTÁS BERENDEZÉSI ÜZLETE
*** AZ „ARANY MOZSÁRHOZ“ ***
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 49

Szabó-vasaló melegítő kályhalemezből, rostéllyal

18/27	21/27	21/32	24 34	24/37	25/42	cm.
5.50	6.50	7.50	8.50	9.50	10.50	kor.
Öntött vasból 13.50						

TELEFON-SZÁM
29—10

ALAPÍTOTT
1873. ÉVBEN.

GRÜN ÉS TÁRSA, BUDAPEST

TELEFON 16—23.

Sürgönyeim: Posztógrün.

Férfi és női posztóárak raktára.

A főváros legolcsóbb bevásárlási forrása

Szabómester uraknak dústartalmu mintakollekcionkat írásbeli megkeresésre készséggel megküldjük.

Continental auto- és motor-pneumatik

Continental osztr.-amerikai gummigyár r.-t. készít gummiköpenyeket és gallérokat, civil, hadsereg, rendőrség, helyhatóságok részére.

Aeroplán- és ballon-szöveteket.

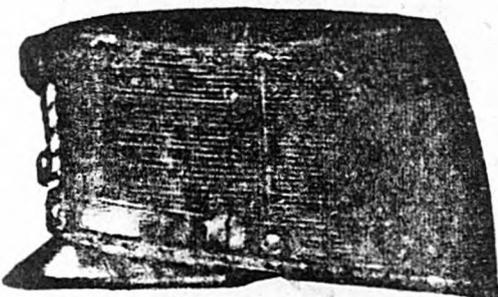
Magyarországi vezérképviselő és főraktár:

Déry Gyula, Budapest
VI. ker., Révay-utca 6. szám.

Autobus tömör gummikerekek

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA

— egyensapka és csákó-készítő —
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Készít mindenféle egyensapkákat, díszkalapokat, diák-kucsmákat, automobil- és sportsapkákat, valamint mindennemű szörme sapkákat.

HERZ EMMA

ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarái szállítója.

Román királyi jubileum érem tulajdonosa.

Grand prix nagy aranyérme és keresztje.

Kitüntette Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá London, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.

Készít művészi kivitelben mindennemű aranyhímzéseket!
Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálok.

Bátori Artur Emil áruházában

TELEFON-SZÁM 156—82.

Budapest, Hajós-utca 16—18. szám. (Ó-utca sarok.)

kaphatók: mindennemű úri- és női posztók, bélésaruk és szabó-kellékek, legnagyobb választékban, gyári áron, nagyban és kicsinyben.

Nagy parthie-vételekből származó angol gyapjuszövetek igen olcsón kaphatók.

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

ALAPITTA-
TOTT 1850

SEMLER J.

ALAPITTA-
TOTT 1850

POSZTÓ ÉS ANGOL DIVATKELMÉK RAKTÁRAI
BUDAPEST, BÉCSI- ÉS DEÁK FERENC-U. SARKÁN

LONDON, 7. UPPER JAMES STREET

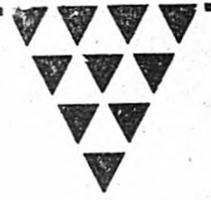
Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

Minták készséggel
küldetnek.

Detail osztályom kibővítése folytán azon előnyös
helyzetben vagyok, hogy az eddig ismert nagy
választéku **eredeti angol uri divatszövet-raktáram**

legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

Minták készséggel
küldetnek.

Teutsch János és Fia

BÁRÁNYBŐR ÉS SZÖRMEÁRU NAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 14. SZÁM

Alapított 1843 évben

Legrégibb és legnagyobb
beszerzési forrás szabó-
iparosok részére

Saját báránybőr és szörme-
kikészítő- és festőgyára.

Távíratl cím: Teutsch, Nádorutca 17.

Telefon: 114—67 szám

BARBER IZIDOR ÉS TSA

≡ bel- és külföldi ≡

posztók, bélésárak

és szabókellékek

≡ gyári raktára ≡

BUDAPEST

V. Erzsébet-tér 1. sz.

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárak és
varrókellékek nagy választékban

Maradékok legolcsóbb árban.

KUNSTÄDTER VILMOS

papirkereskedése és könyvnyomdai műintézete

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7.

VII., DAMJANICH-UTCA 32. SZ. és VII., THÖKÖLY-UT 53. SZ.

Telefon 58—06. Telefon 833.

Szabáspapír, szabászati eszközök, mértékek,
üzleti könyvek, irodaberendezések a legelőnyö-
sebb árban kaphatók.

Mindennemű szabó- és varró-
kellékek, bélésárak legolcsóbb
bevásárlási forrása

Bohrer Jakab

VIII., ker., Népszínház-utca 57.

Megrendeléseket hához szállítom.

TELEFON 13-36. ■ Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körut 13.

Posztó és bélésáru
raktár nagyban és
☞☞ kicsinyben. ☞☞

Késés és köszörülési üzletem

régi jó hírnevét fentartva, csakis a legjobb acélból tartok **ollókat** és **baretvákat**. Angol és amerikai nagy szabászollókban dus választék, a melyet a szabómester uraknak becses figyelmébe ajánlok

LAUBER L.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 1. SZ.

Angol- és francia nőruha szabászatot tanít
GYURIS PÁL nőiszabó iparos
a székesfővárosi iparrajziskola nőruha szabászati szakoktatója
Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 35. sz. II. emelet.

Oktatás délután 2 órától 6 óráig.

Mintaszabványok felnőttek- és gyermekruhákból rendelhetők

Testhezálló kabát	K 2.50	Gyermekruhák árai:	
Felbő kabát	" 2.50	1 ötönny: sako, mellény és rövid-	
Utazó kabát	" 3.—	nadrág	K 5.—
Aljak 7 es 9 részes	" 3.—	Matroz zubbony és rövidnadr.	" 3.—
Aljak divatny szerint	" 4.—	Matroz kabát	" 2.—
Kabátok u vat ny szerint	" 4.—	Fiu- e leány felöltő	" 3.—
Ing- es jak, an zubbonyok	" 1.40	Leány matroz zubbony	" 1.20
Női lovgiőruhák angol derék	K 4.—		
" " kabát	" 2.50		
" " alj	" 8.—		

SCHLESINGER SÁNDOR

fiu és leányfelöltő és angol kosztüm-szabó divatterme

☞ Façon-munkák elvállaltatnak. ☞

BUDAPEST, VII., DEMBINSZKY-U. 6.

HERBSTER FERENCZ

BUDAPEST
AKÁCFA-U. 5.

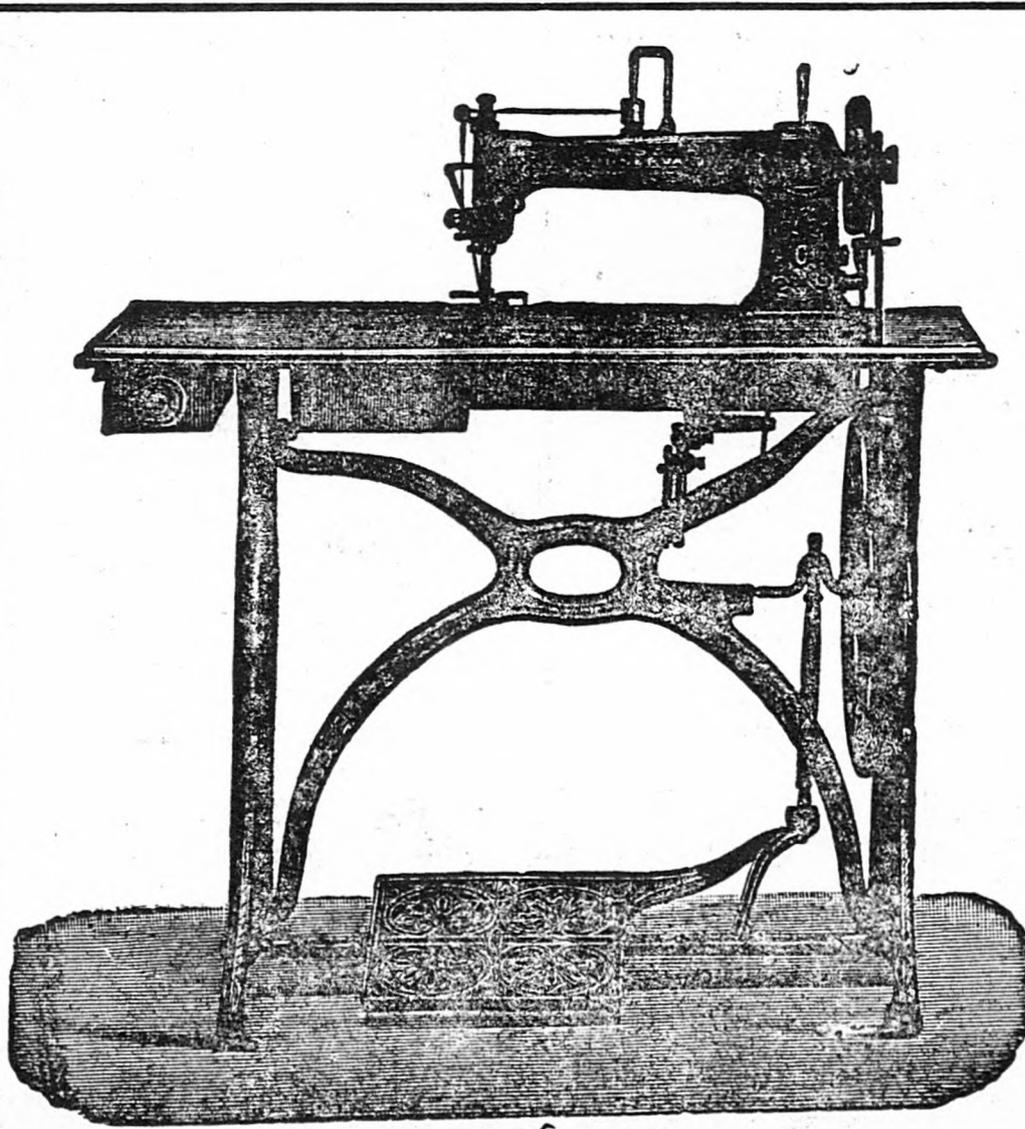

Elsőrangu
varrógép
szabóiparo-
sok részére a

„PFAFF“

52=ŐS,

ugymint minden
rendszerben

Varrógép és kerékpár
javitóműhely és raktár

Szabóiparo-
sok részére a

“MINERVA“
VARRÓGÉP

az általam sza-
badalmazott áll-
vánnyal a leg-
könnyebb és
leggyorsabb
járásu.

Telefon 16—70.

Fischer és Kohn Budapest

V., ERZSÉBETTER 12.

Finomposztó- és gyapjuszövetárak, katonai- és béria-posztók
Angol és francia ujdonságok uri- és női-ruhakelmékben.
Nagyban és kicsinyben. Hóni-gyártmányok legnagyobb választékba

Alapított 1885.

60

Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb
idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló,
aranyéremmel és diszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet-

بنیاد

ben nyerhető

بنیاد

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

☐ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. ☐

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától
12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartanak,
== vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig. ==

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz kénepest a tanidő
néhány napra redukálható, vagy a szükséghez
== mérten meghosszabbítható. ==

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás
által meggyőződhetik tanulásának eredményé-
ről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandij: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az
összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar
ruhák, katonai- és papírgyenruhákkal együtt
== 100 korona. ==

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a
== tandij kétszeresét fizetik. ==

Tandij a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb érte-
== sítés levél útján is nyerhető. ==

Vasalókályhák és vasalókészülékek.

Elképzelhető
legjobbak!

—
Minden eddig
létező
vasalókályhát
felülmulnak!

Uj D. R.
szabadalom!

Célszerű!
Szolid!
Olcsó!

Szenzációs
találmány!

SCHITKA FERDINAND

a szabadalmazott vasalókályhák feltalálója

Wien VII., Mondscheingasse 6.

— Ezelőtt: I., Kurrentgasse 1. —

Magyar Kender- és Lenipar-Részvénytársaság

Szabókellékek: u. m. vászon,
kanavász sítb. az összes
budapesti szabókellék-keres-
kedőknél kaphatók.

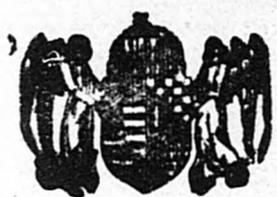
Budapest, V. kerület,

Szabadság-tér 15. szám.

TELEFON 33-39. SZ.

بنیاد Gyártelepek: بنیاد

UISZEGED, DUNAPÖLDVÁR.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

A szabóiparosok
legolcsóbb bevá-
sárlási forrása!

Raktari telefon 16-71.

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű
gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold
Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon
103-74.

SZENES MIKSA

Budapest, VII., Király-utca 59.

(A Zenekadémiával szemben.) ☎ TELEFON 48-51.

Nagy választék férfi és női divatcikkekben,
fehérneműekben és szabókellékekben.

LEGOLCSÓBB BEVASÁRLÁSI FORRÁS!!

WEISZ H. ÁRMIN

BUDAPEST, VII., DOBOZI-UTCA 1. SZÁM. (Teleki-tér sarokház.)

Budapest legnagyobb vásári- és raktáriszabó-kellékek áruháza.

Mindenféle, a szabó-szakmához szükséges kellék alsószálak,
cérnák, selymek, gomb- és belésárúk nagy áruháza.

TELEFON-SZÁM 121-89.

KÁLMÁN „REMI“-kávéháza. József-körut 6
A szabók találkozási helye.

Szabókellékek gyári raktára

REICH T. ÉS TSA

Budapest, VII., Erzsébet-körut 38.

Alapított 1888.

Telefon: 11-04.

21 év óta fennálló üzletünket meg-
nagyobbítva, úri és női divatárunkban
nagy választékot tartunk.

Férfiszabó kellékek, ugyszintén konfekció-
szabók részére belés, varrókellékek leg-
olcsóbb bevásárlási forrása.

Megrendelések helyben, — vidéki megrendelések
utánvét mellett rögtön és pontosan eszközöltetnek.

Férfi kalapok

egység árban csak

4 korona

A Női Kalap Bazár

férfi osztályában

Budapest, Belváros, IV., Semmelweis-u. 17.

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női-
és férfi-konfekció
szabómesterek ta-
lálkozó helye.

Kehrling K., kelmefestő

és vegytisztítógyár

Budapest, III., Zsigmond-utca 10. szám.

Alapítva 1864

Telefon 63-36

≡ GYÜJTŐTELEPEK: ≡

- I., Fehérvári út 31.
- IV., Váci-utca 51.
- V., Lipót-körút 16.
- VI., Izabella-utca 66.
- VI., Teréz-körút 44.
- VII., Rákóczi-út 78.
- VIII., Üllői-út 30. sz.
- XI., Ráday-utca 17.

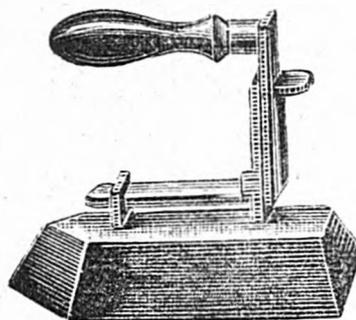
FÉRFI INGEK * GALLÉROK és FINOM FEHÉRNEMŰEK feltűnő szépen tisztítanak.

Ne méltóztassék cégemet a gombamódra elszaporodott kontárokkal
összetéveszteni.

ZEISLER MIKSA

VASÁRU, SZERSZÁM, KONYHA ÉS HÁZ-
TARTÁS BERENDEZÉSI ÜZLETE
BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 33. SZÁM

TELEFON: 70-56 SZÁM.

Szabó-vasalók igen erős
kovácsolt fogantyúval
10 11 12 13 14 15 16 17 18
2.30 2.40 2.70 3.- 3.20 3.50 3.80 4.- 4.50

EHRlich IZIDOR művegytisztító és kelmefestő

villany és gőzerővel berendezve

VII., KLAUZAL-TÉR 15

Uri és női öltönyök, egyenruhák festése és tisztítása

Ha jól és olcsón akar vásárolni

mindennemű gyapjuszöveteket valamint fekete és kék árut ugyszintén kosztüm-kelméket és mindenféle bélésárut, akkor
bizalommal forduljon

KLINGHOFER BERNÁT

≡ Posztó- és Gyapjuszövet-kereskedőhöz ≡
BUDAPEST, V., VESSELÉNYI-UTCZA 1.

Férfiszabó mesterek kiknek nagy szükségük van posztó-
árakban legolcsóbban vásárolhatnak M Somec, Hannipolci
Mintakártyák kívánságra küldetnek.

CSONTOS KÁROLY szücsmester

A Budapesti Szabóiparosok
Szövetkezetének szállítója

Ajánlja magát a szabóiparosoknak
mindenfélé szücsmunkái pontos és
jufányos készítését.

Budapest, Aradi-u. 64.

HOLZER

császári és királyi udvari és kamarai szállító

Világ-
városi
áruház

dívatházának

Váró-, író-
és olvasó-
termek:

* összes helyiségei *

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-U. 9.

Singer és Reitzer

Telefon 137-40

Posztó-, bélés- és kézműárú nagykereskedés
Budapest, Anker-köz 4 (félem.)

Legelőnyösebben szerezhető be magyar és német
szabóság-hoz szükséges posztó- és bélésáru.
Mintákat vidékre készséggel küldünk.

Vásári és raktári szabó-kellékek áruháza.
Vidéki rendelések rögtön és pontosan eszközöltetnek.

Ranschburg Soma

egyensapka készítő

Budapest, Rákóczi-ut 60. I. em.

Saját készítményü alak és hercules alak-
szintartó védő
rugóval készült egyensapkáim a mi általános-
ságban elismert és közkedvelt. Nagy választékú
raktár. Egyes sapkát, vagy bármily nagy szállí-
tásokat pontosan kiszolgálók.

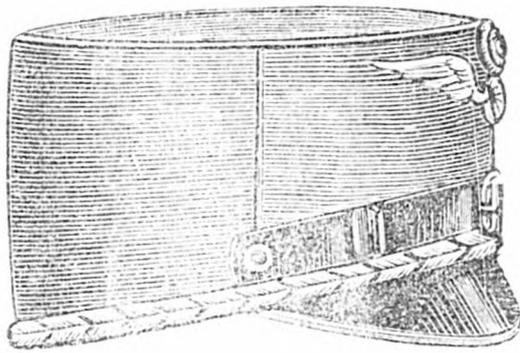
Vasuti, csendőrségi, rendőrségi, hajdu, postai, tör-
vényzéki, üzleti, intézeti, libéria, deák-sapkák. a
beküldött anyagból is elkészítetnek. Tünetes testüle-
tek részére szövet- vagy bőr-sapkákat készítek.

Téli és nyári sapkák nagy választékban.

Mindenféle zsinór, jelvény és apró
kellékek egyenruhához raktáron.

Elvém: gyors és pontos kiszolgálás.

Mintát és árjegyzéket ingyen és térmentve küldök

Eladás
nagyban
és ki-
csinyben.

Szövetvágó- Szabászati Gép

Elsőrangú gyártmány

Carl Bonger

Szerszámgépgyár
Berlin N 20 Drontheimerstr. 27.

vezérképviselőt Austria-Magyarország részére
Gulmann & Birnfeld
Budapest IV. Károly Körút 24.

TELEFON 8-77.

HERZOG ÉS GÁBOR

POSZTÓ-, GYAPJUSZÖVET- ÉS
BÉLÉSÁRU NAGYKERESKEDÉS

BUDAPEST, V.,
ZRINYI-UTCA 8.

KELLNER M. és TÁRSA

Telefon 98-42. GÉPDOBOZGYÁRA Telefon 98-42.
BUDAPEST, VII. KER., ALPÁR-UTCA 7. SZÁM.

Készít mindenféle
csomagoló, lény-
űzési és adjusztáló-
dobozokat.

Különlegesség össze-
lörheteilen raktári do-
bozok és szabadal-
mazott postadobozok.

„MUNGO“

TEXTILIPAR ÉS VATTAGYÁR

FÜRST BERTALAN

Központi iroda

V., SZALAY-U. 2.

AJANLJA KONFEKCIÓ ES VÁSÁRI

SZABÓK RESZÉRE A LEG-

MEGFELELŐBB VATTA-

GYARTMÁNYÁT.

Gyár

BUDAKALÁSZ.